

NAZWY ALEI W ARBORETUM

Ryc.1 Drogi Arboretum

Drogi przyrodnicze zasłużonych badaczy flory, ludzi kultury i nauki Ziemi Przemyskiej i Polski

Dla uczczenia pamięci znanych przyrodników i ludzi kultury, szczególnie związanych z Ziemią Przemyską, nazwano ich imieniem główne drogi w arboretum. Na umieszczonych tablicach podano najważniejsze informacje o zasługach tych ludzi.

Stanisław Batko (1904-1975). Botanik-florysta, wykładowca. Przyczynił się do poznania flory leśnej Ziemi Przemyskiej w pierwszej połowie XX w., prowadząc m.in. badania florystyczne i fitogeograficzne okolic Przemyśla. Specjalizował się także w mikrobiologii pracując w zielniku ogrodu botanicznego w Kew Gardens w Londynie.

Michał Piotr Boym (1612 lub 1614-1659). Urodził się we Lwowie w znanej rodzinie pochodzenia węgierskiego (kaplica Boimów!), zmarł w Chinach. Jezuita, misjonarz w Chinach, sinolog, naturalista, dyplomata – niestrudzenie i wiernie wspierający południową dynastię Ming i jej cesarza Yongli, w skazanej na klęskę walce z mandżurską dynastią Qing. Autor wielu prekursorskich prac sinologicznych – m. in. wspaniałej *Flora sinensis...* (Wiedeń 1656) i *Specimen medicinae Sinicae...* (Frankfurt 1682). Liczne wyniki badań Boyma znano tylko w rękopisach, na przykład kartograficzny atlas Chin.

Władysław Bugała (1924-2008). Zasłużony dendrolog, przez całe zawodowe życie związany z Instytutem Dendrologii PAN w Kórniku i tamtejszym arboretum; wieloletni dyrektor tej placówki. Wybitny znawca i hodowca lilaków *Syringa* oraz badacz topoli *Populus*, autor cenionego podręcznika *Drzewa i krzewy dla terenów zielonych*.

Janusz Janecki (1937–2008). Architekt krajobrazu, długoletni pracownik SGGW w Warszawie, współtwórca i dyrektor Instytutu Architektury Krajobrazu KUL, działacz na polu ochrony przyrody, badacz flory Lubelszczyzny i Polski południowo-wschodniej, społecznik. Wieloletni członek Rady Naukowej Arboretum.

Józef Kiszka (1939-2007). Botanik, lichenolog, ekolog, badacz flory porostów Karpat Zachodnich, Bieszczadów, Gór Słonnych, Pogórza Przemyskiego i Kotliny Sandomierskiej, społecznik. Pracownik naukowy i członek Rady Naukowej Arboretum w Bolestraszcach. Długoletni profesor Akademii Pedagogicznej w Krakowie.

Bolesław Kotula (1849-1898). Wykładowca, botanik, zasłużony badacz flory okolic Przemyśla i Lwowa w drugiej połowie XIX w. oraz flory górskiej Tatr i Tyrolu. Prowadził także badania nad mięczakami i owadami, zgromadził liczne zbiory entomologiczne.

Piotr Michałowski (1800–1855). Malarz, wybitny przedstawiciel polskiego romantyzmu, szef uzbrojenia armii w Powstaniu Listopadowym, organizator życia społecznego i gospodarczego. Wraz z żoną Julią z Ostrowskich właściciel Bolestraszc w połowie XIX w. Podczas pobytu w Bolestraszcach (1840-48) Michałowski wiódł życie

gospodarza i człowieka sztuki. Zajmował się malarstwem olejnym i akwarelą, tworząc wspaniałe portrety, sceny batalistyczne i wizerunki koni.

Julian Olszak (1917-1991). Nauczyciel i badacz polskiej literatury, związany emocjonalnie z Ziemią Przemyską, zasłużony członek Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Przemyślu. Autor wielu prac, wybitny działacz kulturalny, miłośnik polskiej literatury i kultury.

Bolesław Orzechowicz (1847-1927). Pierwszy prezes i jeden ze współzałożycieli Polskiego Towarzystwa Dendrologicznego we Lwowie, ukończył prawo i nauki przyrodnicze. Działacz na rzecz rozwoju nauki i sztuki polskiej. Zgromadził bogate zbiory sztuki i księgozbiory. Związany z Kalnikiem koło Przemyśla.

Jan Gwalbert Pawlikowski (1860-1939) z Medyki. Pionier i czołowy działacz ruchu ochrony przyrody w Polsce, a w światowym – humanistycznego jej kierunku. Główny orędownik utworzenia na terenie Tatr parku narodowego, autor pionierskich prac w zakresie ochrony przyrody m.in. O celach i środkach ochrony przyrody i Społeczna organizacja ochrony przyrody. Był współinicjatorem i współtwórcą powołania Ligi Ochrony Przyrody – pierwszej masowej organizacji tego typu w Polsce, a także głównym twórcą szeregu przepisów wykonawczych do ustawy o ochronie przyrody.

Franciszek Persowski (1895-1980). Historyk, wykładowca, badacz dziejów Ziemi Przemyskiej. Reaktywował Towarzystwo Przyjaciół Nauk w Przemyślu i Polskie Towarzystwo Historyczne. Długoletni prezes Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Przemyślu. Organizator Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Rzeszowie, dyrektor I LO w Przemyślu. Autor wielu prac naukowych.

Włodzimierz Seneta (1923-2003). Wybitny dendrolog i znakomity nauczyciel, autor wielu podręczników, w tym wydawanej nieprzerwanie od półwiecza Dendrologii oraz czterech tomów monografii drzew i krzewów iglastych i liściastych. Wieloletni wykładowca na Wydziale Ogrodniczym w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, twórca tamtejszej katedry dendrologii.

Władysław Szafer (1886-1970). Wybitny botanik i społecznik, zasłużony badacz i działacz na polu ochrony przyrody, profesor i rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego, wiceprezes Polskiej Akademii Nauk. Założyciel i dyrektor Instytutu Botaniki PAN, obecnie noszącego jego imię, oraz dyrektor Ogródu Botanicznego w Krakowie. Twórca polskiej szkoły paleobotanicznej, współtwórca parków narodowych, autor wielu publikacji naukowych.

Tadeusz Trelła (1885-1940). Urodzony w Żurawicy, entomolog, zasłużony badacz fauny owadów okolic Przemyśla, członek i współorganizator Komisji Fizjograficznej Polskiej Akademii Umiejętności w Krakowie, profesor biologii w I Gimnazjum w Przemyślu. Zgromadził i opracował obszerne entomologiczne zbiory naukowe.